

LEVANGER KOMMUNE
Postboks 130
7601 LEVANGER

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:
	Sak/dok.: 06/01365-95	02.02.2021
	Ark.: 326.12 BS	

Vedtak i navnesak 2020/455 – Skågset i Levanger kommune

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av følgende stedsnavn i Levanger kommune:

- **Skågset** (gård, gnr. 297)
- **Skågset** (bruk, bnr. 297/1)
- **Nedre Skågset** (bruk, bnr. 297/9,10)
- **Skågsetlia** (eiendom, bnr. 297/5)
- **Skågsetlia** (li)
- **Skågsetmyra - Stormyra** (myr)
- **Skågsetfossen**

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Språkrådet tok opp navnesak for dette navnet i samband med adressering i Levanger kommune i 2013, men saken stoppet opp. Ettersom både skrivemåten og uttalen av dette navnet varierer, blir saken tatt opp på nytt for å få avklart rett skrivemåte for offentlig bruk.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen at det skal tas utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for norsk, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skriftradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Uttale og skriftradisjon

Uttalen er *skågset* både ifølge Norske Gaardnavne (NG) og opptegnelser fra 1947 og 1955 i herredsregisteret.

Det kom ikke inn informasjon om dagens uttale, så Kartverket har kontaktet flere lokalkjente, bl.a. grunneierne på bnr. 1 og 9. Opplysninger tyder på at *Skogset* er mest brukt i skrift, men at *Skågset* fortsatt er vanlig i muntlig bruk. *Skågsetfossen* ser ut til å være eneste uttaleform. Grunneierne ga også uttrykk for at de ønsket en enhetlig skrivemåte av navnet.

Skriftlige former varierer. *Skogset* er brukt på Norge 1:50 000 og på økonomisk kart. Fossen har derimot *Skågsetfossen* som eneste skrivemåte. For gårdsnavnet og navnet på bnr. 279/9 er også *Skågset* registrert.

Dagens matrikkel har bruksnavna *Skogseth*, *Skogsetli* og *Skogset nedre*. I 1950 var skrivemåten *Skogset* (gårdsnavnet og bnr. 1), *Skogsetli* og *Skogset nedre*. Matrikkelen fra 1886 og 1907 brukte *Skaagset* (gårdsnavnet og bnr. 1), i 1838 var skrivemåten *Skougsæt*.

Andre eldre skrivemåter er *Skugsetther* 1559, *Skafsett* 1590, *Skougsett* 1610, *Schouset* 1664, *Schougset* 1723.

Skrivemåten *Skågset* er brukt i *Skogn historie. Ålmenn bygdesoge* fra 1964 av Nils Hallan og i *Om Skognområdet i førhistorisk tid* fra 1965 av Martin Sivertsen.

Høringssvar og tilråding

Kartverket sendte saken til kunngjøring i Levanger kommune i brev datert 29.10.2020, jf. § 8 i loven. Kommunen har kunngjort saken og grunneierne er tilskrevet direkte. Det kom inn ett høringssvar, fra Levanger historielag, som kommunen sendte over til Språkrådet den 5.1.2020.

Levanger historielag skriver at det ikke er tvil om at den nedarva uttalen er *Skågset*. Slik står det også i bygdeboka for Skogn og Frol. *Skogset* på kart og på skilt kan ha bidratt til at folk tror at dette er den rette forma. Historielaget konkluderer med at *Skågset* er riktig etter uttalen og opprinnelsen, som er *skagi* og ikke *skog*.

Tilråding fra Språkrådet

I brev datert 28.1.2020 tilrår Språkrådet skrivemåten *Skågset* i samsvar med den tradisjonelle uttalen. Skrivemåtene fra dansketida tyder på at førsteleddet har blitt tolka som *skog*, men den tradisjonelle uttalen viser at *skog* ikke ligger til grunn. Opphavet er trolig *skage*, trøndersk *skåggå*, av norrønt *skagi*. *Skagi* er tolket som mannsnavn i Norske Gaardnavne, men kan også betegne framstikkende formasjoner i stedsnavn. Skrivemåten *Skogset* blir feil etter loven, fordi den skygger for meningsinnholdet i navnet.

Kartverkets vurdering

Kartverket har ikke mye å føye til vurderingene til Språkrådet og Levanger historielag. Som de peker på, er *Skågset* den tradisjonelle uttalen av navnet. Lokalkjente bekrefter at denne uttalen fortsatt er i bruk. Etter lov om Stadnamn skal en ta utgangspunkt i uttalen som er overlevert fra tidligere generasjoner og som fortsatt er bruk når en fastsetter skrivemåten av stedsnavn.

Kartverket vedtar skrivemåten *Skågset* for gårdsnavnet, bruksnavna og avleda navn.

Grunneier på bnr. 9 ønsker *Nedre* og ikke *Ner-*. Språkrådet åpner for begge disse skrivemåtene i si tilråding. Når *Nedre* brukes utskillende, skal dette ordet stå foran gårdsnavnet.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Når vedtaket gjelder skrivemåten av bruksnavn, skal kommunen sende melding om vedtaket direkte til eierne av bruket.

Bruksnavn

Vedtak om skrivemåten av gardsnavn skal som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten av bruksnavn som er identisk med gardsnavnet, eller der gardsnavnet inngår som en del av bruksnavnet. Men etter § 5 tredje ledd i lov om stadnamn har eieren rett til å fastsette en annen skrivemåte av navn på eget bruk enn den som følger av § 4 i loven. Forutsetningen er at han/hun kan dokumentere at skrivemåten har vært i offentlig bruk som bruksnavn (på offentlig kart, på skilt, i matrikkelen, skjøte e.l.). I så fall må eieren sende krav om det til Kartverket og legge ved slik dokumentasjon. Kartverket er formelt vedtaksorgan også for skrivemåten av bruksnavn fastsatt av eieren.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. *Skogsetvegen* er allerede vedtatt som adressenavn. Levanger kommune må vurdere å endre skrivemåten, slik at det blir samsvar mellom primærnavnet, vegnavnet, og de øvrige navna som er avleda av gårdsnavnet.

Kartverket fører den vedtatte skrivemåten av bruksnavn i SSR, og skrivemåten hentes inn i matrikkelen derifra.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Lars Mardal
fylkeskartsjef

Berit Sandnes
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi SPRÅKRÅDET
 Alf Roksvåg, LEVANGER KOMMUNE

Vedlegg: Tilråding fra Språkrådet
 Uttalelse fra Levanger historielag